

ÖNH:s beslut 2013-12-12 reg.nr. 22-335-03 i aidentifierat skick.

Bakgrund

Göteborgs universitet ledigförklarade i augusti 2002 en anställning som universitetslektor i fysik med inriktning mot klusterfysik. Som sökande anmälde sig AA och BB.

Sakkunnigutlåtanden lämnades av professor CC, University of Sussex, och professor DD, Kungl. Tekniska högskolan. Båda förordade var för sig AA till innehavare av anställningen.

Lärförslagsnämnden vid Fysik och teknisk fysik föreslog vid sammanträde den 29 januari 2003 att AA skulle anställas. I sammanträdesprotokollet antecknades bland annat följande.

Med utgångspunkt från ansökningshandlingarna samt sakkunnigutlåtandena från professorerna CC, University of Sussex, och DD, Fysik-KTH, diskuterade Lärförslagsnämnden de sökandes kvalifikationer. Nämnden fann att AA har ett klart försteg när det gäller den vetenskapliga skickligheten, medan BB har ett visst försteg när det gäller den visade pedagogiska skickligheten. Båda uppfyller väl kraven på behörighet för tjänsten. Vid en sammanvägning av den vetenskapliga och den pedagogiska skickligheten med lika vikt finner nämnden att AA har ett klart försteg framför BB.

Universitetet beslutade den 28 april 2003 att anställa AA.

Yrkande m.m.

BB har överklagat anställningsbeslutet med yrkande att själv få anställningen. Han har anfört bland annat följande. Lärförslagsnämnden kan inte anses ha varit opartisk. Flera av nämndens ledamöter är själva, eller har närstående som är, medförfattare till vetenskapliga publikationer (i ett par fall ett flertal publikationer) som ligger till grund för bedömningen av de sökandes vetenskapliga skicklighet. Även en av de sakkunniga har en publikation gemensam med en av de sökande. Tillräckliga hänsyn har inte tagits till pedagogisk skicklighet då endast en sakkunnig uttalat sig om de sökandes pedagogiska kompetens.

Dekanus vid naturvetenskapliga fakulteten har i yttrande till Överklagandenämnden anfört bland annat följande.

I lärförslagsnämndens beslut deltog [...], EE, [...]. En genomgång av AAs publikationslista ger vid handen att EE medverkat i eller är förstaförfattare till nio av publikationerna, samt att de sakkunniga CC och DD är medförfattare i en respektive två publikationer. EE och AA arbetade 1995-97 vid samma institution i Berlin.

Anställningen har tillkommit i syfte att stärka den forskning i experimentell fysik som bedrivs under EEs ledning. Det är därför inte oskäligt att EE har haft insyn i anställningsprocessen. Samtidigt är det viktigt att eventuella personliga bindningar inte tillåts påverka en objektiv granskning av varje sökandes kvalitéer.

Jag anser inte att jäv nödvändigtvis föreligger i en situation som den ovan beskrivna. Det är dock min uppfattning att stor vaksamhet för jävsituationer alltid måste iaktas, eftersom proceduren för anställning av lärare vid högskolan förutsätter strikt objektivitet hos de personer som faller omdömen eller fattar beslut. Jag vill särskilt erinra om det ansvar som ordföranden i lärförslagsnämnden har för att rättsregler åtföljs och för att tilltron till processen inte försvagas. Jag rekommenderar därför att lärförslagsnämndernas ledamöter noga överväger risken för att försätta sig i en situation där man kan uppfattas som jävig. I föreliggande fall kunde det ha varit lämpligt att EE avstått från att delta i beslutet.

Vad gäller de sakkunnigas tidigare samarbete med AA kan den inte anses ha varit även sådan omfattning att den påverkat en objektiv bedömning av övriga sökande. Enligt högskoleförordningen skall sakkunniga bedöma och skriftligen uttala sig om de sökandes vetenskapliga och pedagogiska skicklighet. Yttrandet från CC saknar kommentarer om den pedagogiska meriteringen. Lärförslagsnämnden borde därför ha begärt en komplettering av yttrandet före beslut.

AA har inkommit med yttrande och bland annat bestritt att han publicerat eller samarbetat med den sakkunnige DD.

Skäl

Enligt 11 § förvaltningslagen (1986:223) är den jävig som skall handlägga ett ärende

1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,

3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,
4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Fråga har uppkommit om det föreligger jäv i ärendet, och då närmast det s.k. grannlagenhetsjävet som anges i femte punkten ovan. Överklagandenämnden gör härvid följande överväganden.

Att en sakkunnig och en sökande gemensamt har publicerat verk är en omständighet som brukar aktualisera frågan om jäv eller annan partiskhet. Såvitt avser gemensamt författarskap har det ansetts att ett nära, långvarigt och intill senaste tid pågående vetenskapligt samarbete klart har konstituerat jäv enligt 11 § förvaltningslagen (jfr Överklagandenämndens beslut 2000-09-20, reg.nr 22-244-00, samt Sigeman, Tjänstetillsättning vid universitet och högskolor - Rättsfrågor i överklagandenämndens praxis, sid 12-14). - Det sagda får anses gälla även för ledamot i lärarförslagsnämnd som deltar i handläggningen av ett anställningsärende.

Av utredningen framgår att ledamoten EE deltog vid lärarförslagsnämndens sammanträde och beslut den 29 januari 2003 då nämnden förordade AA till anställningen. Hon utsågs även till att justera sammanträdesprotokollet tillsammans med ordföranden.

I ärendet är upplyst att EE och AA åren 1995-1997 arbetade vid samma institution i Berlin. AA har i sin ansökan under rubriken "International Journals and conference proceedings" åberopat sammanlagt 68 arbeten från 1990 och framåt. Nio av dessa arbeten har även EE som förstaförfattare eller övrig medförfattare. Arbetena publicerades åren 1996-2000. Överklagandenämnden finner att de redovisade omständigheterna sammantaget är ägnade att rubba förtroendet till EEs opartiskhet i ärendet. Hon har därför varit jävig enligt 11 § femte punkten förvaltningslagen och borde inte ha deltagit i lärarförslagsnämndens behandling av ärendet. Överklagandenämnden finner vid en samlad bedömning av de omständigheter som framkommit att det inte kan uteslutas att denna brist kan ha påverkat utgången i ärendet. Bristen kan inte botas genom någon åtgärd från Överklagandenämndens sida. Vid anförda förhållanden skall det överklagade beslutet undanröjas.

Nämndens avgörande

Överklagandenämnden för högskolan undanröjer det överklagade beslutet.

Enligt 5 kap. 1 § högskolelagen (1992: 1434) får Överklagandenämndens beslut inte överklagas.